

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Scientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

² § 1 quis committit aliquid quod ex se malum non est, sed habet speciem mali, & est periculum alterius ruinae, consideratis conditionibus personarum, locorum, & temporum, accusatum, & audit à fide dignis aliquos ignorantes, & infirmos ex hoc disponi ad ruinam mortalis culpa, si non abstinet à tali facto, si potest commode, donec tales informantur de operis bonitate, mortaliter peccat, non curans de ruina pusillorum. Si verò periculum est de veniali, venialiter agit. Secus si nescit aliquem scandalizari, vel si informati de opere non malo perseverent in ruina: quia tunc ex parte tantum illorum scandalum est.

³ Ex dictis videtur sequi: ut dicit Archidiaconus Flor. & Sil. ibi. §. 1. q. 2. quod mulier se amari credens turpiter ab aliquo, non curans de eius ruina, si sine causa offerat se aspectibus eius, licet non intendat eius ruinam, mortaliter peccat: secus si non credit, vel aliter commode facere non potest, sed tene contra videtur. Caieta. supra, Ornatu. §. 3.

⁴ P A S S I V M scandalum est, quando praeter operantis intentionem, & conditionem operis aliquis male dispositus ex tali opere ad peccandum dispositus, sicut Pharisei murmurabant contra Christum, ex eo, quod curabat infirmos. Et hoc scandalum non est peccatum in faciente opus tale, sed in eo, qui ex hoc peccandi occasionem accipit. Unde dicit Caieta. ibi in sum. quod non monstrat circumstantiam aggravantem, sed peccantis infirmitatem. Si enim firmus esset, non scandalizaretur ex tali opere bono ex se.

⁵ P R O P T E R vitandum scandalum aliquando dimittenda est veritas doctrinae, scilicet tacendo, & iustitiae non exercendo, sed non debet dimitti veritas vitae: ut scilicet quis dimittat facere ea, quae necessaria sunt ad salutem, vel faciat quod est peccatum, propter vitandum scandalum, ut punire innocentem, vel fidem aut veritatem negare, & in hoc sensu intelligitur illa regula iuris. in 6. de regul. iur. ubi dicitur:

Vtilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur. Conformiter S. Th. supra, a. 7. Non tamen aliquod malum etiam minimè: ut peccatum veniale ad vitandum scandalum est faciendum: quia non sunt facienda mala, ut veniant bona: sicut concludit Th. supra ad 1.

⁶ B O N A temporalia communia, siue ecclesiae, siue Reip. non sunt dimittenda propter scandalum, sicut necessaria ad salutem: secundum Th. supra, at. ut bona verò propria, quorum nos sumus domini, propter scandalum ortum ex ignorantia, vel infirmitate, sunt dimittenda, vel dando, vel non repetendo, aut aliter, scandalum sedando aliqua monitione: ut dicit Augustinus de sermone domini. Si autem scandalum ex malitia oriretur, ut erat scandalum Pharisaeorum, secus esset: quia sic dimittendo bona propria, daretur occasio malis retinendi aliena, & rapinam: ut dicit Gregorius in mora. nec facile esse debemus ad credendum alios scandalizari de bono opere: ut dicit Rayn. neque à cibo totaliter debemus abstinere, licet à tali cibo propter scandalum: quia dicit Apostolus, 1. Corinth. 8. Non maducabo carnem in aeternum, ne fratrem meum scandalizem. Sic de bono faciendo, iuxta hanc regulam dicitur, ad quod scilicet quis non tenetur de necessitate salutis. Secus autem est de opere necessario: ut est facere eleemosinam in extrema necessitate.

SCIENTIA,

¹ S C I E N T I A, quae requiritur in te, non est illa, de qua dicit Philosophus, quod est rem per causam cognoscere, sed est cognitio sensualis alicuius rei particularis. ff. de test. l. testium fides.

² P E R S O N A E ecclesiae debent vacare scientiae sacrae scripturae. c. 2. d. 38. & iuris canonici possunt & philosophiae naturali, & morali intendere. c. turbat. d. 37. & alij scientijs: ut possint ad scientiam pietatis habere aditum, vel ad impugnandum haereticos, vel alio bono fine, dummodò necessa-

ria non omittatur. Possunt etiam audire leges, & physica, nisi sint religiosi vel habentes personatum in ecclesia, vel dignitatem, vel curam. supra, Excommunicatio 48.

Quomodo omnes Christiani tenentur scire necessaria ad fidem. supra. Credere §. 2.

3 PARENTES videntur mortaliter peccare, negligentes docere filios signum Crucis, Pater noster, Credo, præcepta decem, & articulos fidei necessarios: quia dicit Apostolus: Qui suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit. Similiter qui non addiscunt prædicta cum possunt, secus quando non habent instructorem, licet de necessariis nullus possit excusare. supra, Credere, §. 3.

4 QUILIBET tenetur scire ea, quæ sibi competunt, vel ratione officij, vel status, vel alio modo: ut iudex quæ pertinent ad iudicandi officium, & si ex ignorantia errat, non excusatur. supra, Iudex, §. 24. Pa. in c. qualiter. de elect. §. cum in cunctis.

5 PRAELATIVS, si non habet competentem literaturam, remoueri potest à beneficio. c. quamuis. de stat. & qual. ord. & bonum esset sic facere: quia cûctorum malorum ignorantia mater est.

SCHISMA.

SCHISMA secundum Tho. secunda secundæ. qu. 39. art. 1. importat propriam separationem ab unitate ecclesie ex intentione, & quia est contra unitatem ecclesie catholice, & consequenter contra charitatem, quæ unio nem hanc facit, ideo mortale peccatum est: quod incurritur primo, quando quis ex intentione non se habet ut pars unius ecclesie, sed ipse vult se habere in operibus suis, scilicet in credendo, sperando, & alia faciendo, tanquam sit quoddam seorsum totum: ita quod non sit alterius, id est vniuersalis ecclesie pars. Sumus enim omnes membra unius corporis Christi mystici, quod vocatur ecclesia catholica. Vel ex intentione se subtrahit ab unitate corporis in ordine ad vnum caput, non re-

cognoscens Romanum Pontificem vicarium Christi indubitatum in terris: ut caput vice Christi ipsius corporis. Et si prædicta peccata solum committat: quia non vult cognoscere unitatem ecclesie, vel capitis, quamuis credat illam, & Pont. Roman. esse verum Christi vicarium, est pure schismaticus. Si autem non solum intendit scindere unitatem ecclesie, aut vnum caput non recognoscere, sed etiam vltra hoc non credit esse vnam Christianorum ecclesiam catholicam, aut vnam non esse secundum vnum caput in terris Christi vicarium, tunc non tantum est schismaticus, sed etiam hæreticus contra illum articulum. Et vnam sanctam ecclesiam, vel si non tenet unitatem capitis, communiter tenetur quod sit hæreticus.

2 SECUNDO incurritur, quando quis volens perficere propriam voluntatem, causat scissionem ecclesie, quavis hoc non intendat, sicut qui congregat concilium contempto capite, quasi credens ecclesiam catholicam in ipso esse, ab ecclesia se separat, ut quando sunt plures Pape, & vnus qui se non esse vere electum, & tamen se pro Papa gerit, & consequenter schisma in ecclesia facit, & est excommunicatus. supra, Excommunicatio 93. non tamen est hæreticus. Si vero plures contendunt de Papatu, & quilibet credit unitatem ecclesie, & illam apud se esse, nec impugnant Rom. Ecclesiam, sed ignorant quis sit verus Papa ignorantia facti, & non possunt ita de facili certificari, parati tamen sequi verum Papam, quando fuerit declaratum: tales non sunt schismatici, nec mortaliter peccant, neque ad hærentes. Secus quando constat vnum canonicè electum, alium vero non, tunc ipse cum sequentibus est excommunicatus. de elect. c. licet. Ignorantia autem iuris non excusaret, nisi esset tale, quod per se, vel per alium sciri non posset. Quid ergo facient alij? Dico, quod quando est dubium quis sit verus Papa, quilibet reputet se quasi vnum de membris ecclesie, & habere vnum caput in capitulo, qui